

12e jaargang
nummer 3
30 juni 2017

Smengevet

Schaakexamens

Machtige Machteld

Het brein van de schaker

Tweemaandelijks cluborgaan van Schaakcombinatie HTV

Alfa Eden Language Solutions levert diverse taaloplossingen zoals: vertalingen, proofreading, tolkdiensten en adaptieve taallessen. Deze diensten leveren wij voor de volgende talen: Nederlands, Engels, Frans, Duits en Spaans. Ons doel is om elke taaloplossing zo spoedig en zorgvuldig mogelijk te leveren. Discretie staat daarbij zeer hoog in het vaandel!

Wij leveren onze diensten zowel aan personen als bedrijven. Onze voornaamste zakelijke doelgroepen zijn: de horeca, toerisme, evenementen, marketing, websites, advocatenkantoren en op internationaal niveau opererende bedrijven.

+31 (6) 5355 8671

www.alfaeden.nl

info@alfaeden.nl

Inhoud

- 4 Colofon
- 5 Van de redactie / *André Wagner*
- 6 Open Kampioenschap; tussenstand na voorlaatste ronde
- 7 Schaakexamens
- 8 Ratinglijst mei
- 9 Haagse Rapidcyclus, tweede helft
- 11 Een fraaie afsluiting van de competitie / *André Wagner*
- 13 Machtige Machteld / *André Wagner*
- 15 Verdraaide missers
- 16 Gelezen: Hoe het brein van de schaker verschilt van dat van de rest
- 18 Jeugdagenda
- 19 Zomeragenda

Samengevat is het clubblad van Schaakcombinatie HTV

Versijnt 6x per jaar

Redactie: André Wagner

12e jaargang nummer 3 - 30 juni 2017

Kopijdatum volgende clubblad: 2 september (verschijnt 7 september)

Kopij tijdig inleveren bij: André Wagner (amwagner@xs4all.nl)

Trotse ouders

André Wagner

“Ehm, ben je trots op Jorden?... Ja, dat... Denk niet dat trots echt past binnen mijn emoties, als ik heel eerlijk ben. Ehm,... nee dat... ja dat... ik denk gewoon niet dat ik ooit trots ben op een van mijn kinderen. Het is iets heel raars om trots te zijn op een ander. Misschien kan ik nog op mezelf trots zijn, hoewel ik dat ook niet weet, maar het is... het is niet een... een emotie die ik heb. Ik hoop dat hij iets doet dat hij leuk vindt en natuurlijk ben ik heel blij voor hem en vind ik het heel knap van hem. Maar trots is een beetje alsof ik een gevoel heb voor iets wat hij doet. Dat ligt mij niet.”

Nadenkend en soms even aarzelend beantwoordde Sheila Timp, de moeder van de zes kinderen Van Foreest, de vraag of ze trots was op Jorden tijdens het NK van 2016, in de documentaire *De stelling van Foreest* die op maandag 26 juni werd uitgezonden. Ik vraag me af hoeveel ouders, en vooral moeders, aanstoot zullen nemen aan een dergelijk antwoord.

De methode die door de ouders van de schakende broers en zus wordt gehanteerd is niet echt nieuw. In de jaren 70 en 80 maakten de zusters Polgár furore via een opvoedmethode die door hun ouders was bedacht. Moeder Klara gaf thuis onderwijs aan haar dochters, terwijl vader Laszlo zich bezig hield met het schaakonderwijs. Het doel was om te bewijzen dat je op die manier genieën kon kweken. Het is zeker goed gelukt, zowel op schaakgebied als maatschappelijk. Judit bereikte zelfs de top 10 van de wereldranglijst en dat heeft nog geen schaakdame haar tot op vandaag nagedaan.

Maar pas op, Machteld van Foreest komt er aan! Op 9-jarige leeftijd speelt ze menige man en jongen van het bord en heeft ze een rating van 1840. Dat getal is waarschijnlijk al achterhaald voor de toner van dit blad is afgekoeld.

De kans dat wij op de club zo'n talent hebben rondlopen is klein, maar de ouders zijn evengoed betrokken. De centrale hal van de Bosbeskapel zit iedere donderdag vol, alle tafels en stoelen zijn bezet en zelfs de trap wordt regelmatig gebruikt. Terwijl de kinderen les krijgen en competitie spelen, zitten de moeders (die zijn in de meerderheid) met elkaar te praten. Laten we hopen dat we dit nog jaren meemaken op de club.

En mag je als ouder trots zijn op je kroost? Ja natuurlijk, al is het maar om voor jezelf het gevoel te hebben: kijk, dat heb ik op de wereld gezet. Lekker doen en je verder nergens iets van aantrekken.

Open Kampioenschap; tussenstand na voorlaatste ronde

		ptn	wp	SB	rat.	TPR	W-We
1	Theo van Orsouw	5.0	22.0	18.25	1992	2190	+1.02
2	Sherief El Sayad	5.0	21.0	16.50	2072	2115	+0.38
3	Hans Segers	4.5	20.5	13.75	1955	2084	+0.89
4	Arjan Drenthen	4.5	18.5	13.50	1776	2033	+1.19
5	Bart Verbaan	4.0	23.0	13.75	1975	1910	-0.25
6	Cor Kanters	4.0	20.0	13.50	1959	1789	-0.46
7	Ton Bodaan	4.0	19.5	11.75	1903	1800	-0.58
8	Evert Baak	4.0	18.0	11.25	1901	1704	-0.56
9	Gert-Jan Willighagen	4.0	18.0	9.50	1868	1846	+0.08
10	Olav van Leeuwen	4.0	17.5	11.50	1873	1803	-0.22
11	Jaco Arkesteijn	3.5	22.0	11.00	1731	1853	+0.78
12	Floris de Leeuwe	3.5	21.5	10.50	1730	1781	+0.53
13	Karl Baak	3.5	21.0	10.75	1827	1796	-0.04
14	Peter Vorstermans	3.5	21.0	9.50	1938	1875	-0.06
15	Dimitri Karagantcheff	3.5	19.0	9.50	1493	1759	+1.55
16	Patrick Groenendijk	3.5	18.0	9.75	1708	1875	+0.61
17	Theo van der Pol	3.5	18.0	8.50	1512	2111	+0.56
18	Ruud van Dijk	3.5	16.5	9.25	1283	1526	+1.77
19	Meile Tamminga	3.5	16.5	7.50	1668	1596	-0.30
20	Maarten van der Vegt	3.5	15.5	8.00	1472	1678	+1.56
21	Han Nicolaas	3.5	15.0	6.00	1527	1758	+1.42
22	Justus van Klaveren	3.0	21.0	7.50	1778	1691	-0.37
23	Rob Dijkstra	3.0	18.0	6.50	1437	1628	+1.00
24	Simon Groenendijk	3.0	17.5	7.50	1236	1679	+1.57
25	André Wagner	3.0	16.5	7.25	1565	1068	-0.14
26	Niels Engelen	2.5	20.0	7.75	1445	1458	-0.07
27	Piet Sikkes	2.5	20.0	6.50	1534	1570	+0.13
28	Theo van Vorselen	2.5	19.5	7.25	1476	1271	-0.84
29	Franck Melssen	2.5	19.0	6.00	1776	1395	-1.84
30	Michelle de Liefde	2.5	17.0	6.75	1442	1419	-0.16
31	Dennis de Zwart	2.5	16.5	5.25	1580	1520	-0.36
32	Jaap Luyendijk	2.5	16.5	5.25	1543	1388	-1.05
33	Roy van der Smitte	2.5	16.0	5.25	1685	1469	-1.32
34	Eric Alvares	2.5	15.5	3.25	1559	1507	-0.40
35	Thijs Michels	2.5	13.5	3.75		1367	1367
36	Fausto Molinari	2.0	19.0	5.25	1504	1499	-0.25
37	Bert Gerritsma	2.0	16.0	3.75	1584	1401	-1.20
38	Auke de Vries	2.0	14.0	2.25	1380	1352	-0.18
39	Mitchell Vuong	2.0	12.5	2.00	1009	1162	+0.74
40	Ben Spierings	1.5	17.5	4.00	1670	1311	-2.20
41	Kawang Choi	1.5	16.5	3.50	1270	1445	+0.59
42	René Weerts	1.5	15.0	1.75	1519	1323	-1.20
43	Wim Vermeulen	1.0	18.0	0.50	1129	1139	-0.21
44	Olivier Krikorian	1.0	17.5	2.25	1534	1209	-1.52
45	Martin Brummelkamp	0.0	10.5	0.00	800	348	-0.59

Schaakexamens

Op 21 juni zat de grote zaal flink vol en leek ineens niet zo groot meer, want 36 kinderen zaten te zweten (door de warmte natuurlijk, want iedereen had goed zitten studeren) op de schaakexamens. Na veel telwerk door de strenge diploma-consul Louis Wulffers (nou, valt wel mee, hoor) en Rik kwam het goede bericht: allemaal geslaagd. VAN HARTE GEFELICITEERD!!!

Met een mooie groepsfoto, die op de website is gezet en in onze Facebookgroep, mochten ze laten zien hoe blij ze hier mee waren. Hieronder staan alle namen van de kinderen waarvan we het cijfer weten; twee hadden eerder met succes examen gedaan. Die hebben een * achter de naam.

Opstapje 1

Jasper Bos	9
Seth van der Helm	9
Casper den Os	7

Stap 2

Boaz van der Helm	10
Bruno den Os	10
Pierre Ballereau	9
Henry Giesbertz	9
Tuan Anh Do	8,5
Jesper Kool	8
Tobias Li-Behn	6
Indy Nederlof	6

Stap 3

Robin van Leeuwen	10
Thomas Alvares	7
Jasper Kirpensteijn	7

Stap 1

Doru Bajireanu	10-
Isadora van den Bremer	9
Divya Soerdjpal	9
Sijmen Tool	9
Imran Abdoelwahid	8,5
Allard Bos	8,5
Jip den Hartog	8,5
Yarno Kersten	8,5
Tijmen Luzac	8,5
Priyanka Bhoelai	8
Zahra Jankie	8
Victor Tichelaar	8
Thijs Bil *	7,5
Djamaldi Coene	7,5
Ben Spanjer	7,5
Cas Douw	7
Arvind Jaharia	7
Levi Kamerbeek	7
Mirko Knoester	7
Max Overdiek	7
Finn Schagen	7
Ysila Taramov *	7
Alexia Overdiek	6,5
Jacques Ballereau	6
Amke van den Bremer	6

Ratinglijst mei

De laatste wedstrijden van de bondscompetitie zijn verwerkt, nieuwe uitdagingen kondigen zich aan of worden deze maand afgerond, zoals het Leids kampioenschap waar twee SHTV'ers aan deelnemen. Geen wonder dat de ratingcommissaris van de KNSB af en toe een beetje de draad kwijtraakt. Sommige partijen zijn namelijk dubbel verwerkt en soms zijn verloren punten niet doorgevoerd in de lijst. Niet dat het om grote getallen gaat, maar de echte punaisepoetsers zullen er toch wel even hun wenkbrauwen bij ophalen. Geen nood, misschien wordt het nog ontdekt en zo niet, stil blijven en gewoon mee gaan doen aan een zomertoernooi.

Diverse leden zullen acte de présence gaan geven in Amsterdam, Leiden en/of Dieren en de resultaten zullen we in augustus gaan zien. Dat geldt trouwens ook voor het PK Senioren van de HSB, voor hen die daar een vraag over wilden stellen.

Jan-Aart van der Steen	2130 (+8)	Roy van der Smitte	1685 (-94)
Twan van der Togt	2112 (-)	Ben Spierings	1670 (-)
Erik van der Raaf	2073 (+2)	Meile Tamminga	1668 (+14)
Maarten Stolte	2041 (+20)	Geurt Jan v.d. Meiden	1652 (+26)
William van Zanten	2009 (-)	Ruben Wiegerink	1650 (-26)
Eduard van Dijk	2007 (+24)	Jan Verheijen	1586 (-25)
Bart Verbaan	1975 (+10)	André Wagner	1565 (-)
Sander Pauw	1960 (+4)	Eric Alvares	1559 (+23)
Cor Kanters	1956 (+8)	Jaap Luyendijk	1543 (+1)
Alex Hut	1956 (-17)	Frans Coers	1537 (-2)
Hans Segers	1952 (+14)	Piet Sikkes	1534 (-7)
Peter Vorstermans	1936 (+20)	Danny Lindhout	1513 (+33)
Ton Bodaan	1905 (+27)	Kees van Gelder	1482 (-)
Evert Baak	1900 (-)	Maarten van der Vegt	1472 (+32)
Olav van Leeuwen	1873 (+9)	Rob Dijkstra	1437 (-)
Gert-Jan Willighagen	1868 (-6)	Ard van der Zwart	1414 (+9)
Jaimy Luk	1848 (-)	Claudia Fasil	1386 (+41)
Karl Baak	1827 (-16)	Thomas Luk	1364 (-4)
Rik Pronk	1814 (+21)	Pim van der Meiden	1351 (-)
Armin Segger	1794 (-)	Ruud van Dijk	1285 (-24)
Justus van Klaveren	1778 (+5)	Kawang Choi	1270 (-30)
Franck Melssen	1776 (-11)	Wim Vermeulen	1129 (-)
Theo Bovenlander	1740 (-46)	Mitchell Vuong	1004 (-)
Ed Olvers	1701 (-)	Ricki Luk	907 (-)
Theo Dekker	1688 (-)	Martin Brummelkamp	800 (-)

Haagse rapidcyclus, tweede helft

Het DD Rapid Open 2017 was een sterk bezet toernooi met ide Arubaanse FM Jasel Lopez als winnaar, die ondanks zijn kracht op meesterlijke wijze een half punt werd afgesnoept door Ton Bodaan in een spannend eindspel. Er had meer in gezeten, aldus Ton, maar hij had net niet nauwkeurig genoeg gespeeld.

	rat.	ptn	w.p.	SB
1. Jasel Lopez (Cais)	2283	6.5	31.5	28.75
2. Rogier Zoun (Botw)	2020	5.5	30.5	21.75
3. Ton Bodaan (HSV)	1903	5.5	27.5	20.25
4. Arie Werksma (DD)	2199	5.0	31.5	19.50
5. Hans Segers (SHTV)	1955	5.0	25.0	15.50
6. Lothar van der Sluijs (DD)	1830	4.5	30.5	16.25
7. Theo van der Pol (Smat)	1512	4.5	29.0	17.50
8. Dominique Nierop (HO)	1581	4.5	26.0	14.00
9. Mark Bueno (DD)	1923	4.0	28.5	15.00
10. Symon Algera (Vsch)	2060	4.0	28.5	14.25
11. Ron Klein (AdamW)	1982	4.0	28.5	13.50
12. Meile Tamminga (SHTV)	1668	4.0	27.0	12.75
13. Justus van Klaveren (SHTV)	1778	4.0	24.5	12.50
14. Gerrit Horst (DD)	1536	4.0	23.5	11.00
15. Jaco Arkesteijn (DD)	1731	4.0	23.0	9.00
16. Wim Reimer (DD)	1793	3.5	22.5	9.50
17. Frans van Kampen (DD)	1532	3.5	20.0	6.75
18. Theo van Orsouw (DD)	1992	3.0	30.5	11.50
19. Haissam Hariz (DD)	1950	3.0	26.5	6.50
20. Maurits Bons (HO)	1778	3.0	26.0	8.50
21. Paul Koks (RhC)	1629	3.0	22.0	5.00
22. Michelle de Liefde (HO)	1442	3.0	21.5	6.00
23. André Wagner (SHTV)	1565	3.0	21.0	6.00
24. Jinan Shin (DD)	1200	3.0	18.0	8.00
25. Toon van Weel (DD)	1564	2.5	23.0	6.50
26. Daniel Diaz (DD)	1682	2.5	20.5	5.75
27. Dimitri Karagantcheff (Shuis)	1493	2.5	18.5	6.00
28. Jan van der Meer (HO)	1586	2.0	23.0	4.50
29. Adri Voermans (DD)	1750	2.0	21.5	3.50
30. Dragos Grozea (DD)	1200	2.0	20.0	4.50
31. Ruud van Dijk (Shuis)	1283	2.0	18.5	2.00
32. Wouter Remmerswaal (HSV)	1540	1.5	20.0	2.25
33. Jeffrey Hofland (Smat)	1552	1.0	22.0	3.00
34. Patrick van Rijn (HO)	1522	1.0	19.0	1.00

Het SHTV Open Rapid werd mager bezocht, begeleid door klanken van een soort braderie bij dierenspecialzaak Avonturia aan de overkant. Na de prijsuitreiking werden de cyclusprijzen verdeeld. Ook dit jaar bleef een zekere prijswinnaar in de laagste ratinggroep weg. Onverstandig, want meedoen had hem 25 euro opgeleverd. Cycluswinnaar werd Rogier Zoun (Botwinnik).

	rat.	ptn	w.p.	SB
1. Rogier Zoun (Botw)	1958	6.0	31.0	25.50
2. Hans Segers (SHTV)	1938	6.0	27.5	21.50
3. Peter Vorstermans (SHTV)	1916	5.5	29.0	23.75
4. Ton Bodaan (SHTV)	1878	5.0	31.0	19.50
5. Lothar van der Sluijs (DD)	1833	4.5	24.0	13.00
6. Jan van der Meer (HO)	1593	4.5	23.0	13.75
7. Wim Reimer (DD)	1783	4.0	30.5	16.00
8. Frans Pieter van den Bos (Vb)	1836	4.0	29.0	11.50
9. Han Nicolaas (Pom)	1527	4.0	25.0	11.25
10. Hans de Haan (HSV)	1764	4.0	24.0	10.75
11. Jaco Arkesteijn (DD)	1680	4.0	24.0	10.00
12. Maurits Bons (HO)	1760	4.0	23.0	11.50
13. Gert-Jan Willighagen (SHTV)	1874	3.5	29.5	12.25
14. Han Everaars (NadIJ)	1642	3.5	26.5	9.50
15. Jeffrey Hofland (Smat)	1522	3.5	25.0	10.50
16. Richard Koopman (Spij)	1694	3.5	24.0	9.75
17. Daniel Diaz (DD)	1682	3.0	23.5	5.50
18. Bob Ameling (Botw)	1612	2.5	25.5	7.75
19. Meile Tamminga (SHTV)	1654	2.5	22.5	5.25
20. Piet Sikkes (SHTV)	1541	2.5	20.5	5.75
21. Ruud van Dijk (Shuis)	1309	2.5	19.5	5.25
22. Edwin van der Leij (HO)	1545	2.5	17.5	4.00
23. Gerard Buijs (Lier)	1483	2.0	24.5	6.00
24. Barend Lavrijsen (-)	1200	2.0	23.0	5.00
25. Michelle de Liefde (HO)	1427	2.0	21.0	5.00
26. Thomas Alvares (SHTV)	520	0.0	19.5	0.00

De winnaars in de cyclus waren:

Groep A (rating 1801 en hoger): 1. Rogier Zoun (18½); 2. Ton Bodaan & Hans Segers (16); 3. Frans Pieter van den Bos (14½)

Groep B (rating 1601-1800): 1. Meile Tamminga (13, vier toernooien); 2. Dominique Nierop (13, drie toernooien); 3. Maurits Bons (10½)

Groep C (rating 1401-1600): 1. Jan van der Meer (11½, vier toernooien); 2. André Wagner (11½, drie toernooien); 3. Jeffrey Hofland (9½, vier toernooien)

Groep D (rating 1400 en lager): 1. Ruud van Dijk (8½) was de enige winnaar.

Een fraaie afsluiting van de competitie

André Wagner

Als Jan Verheijen uithaalt, doet hij het goed. In de laatste, centrale, ronde van de bondscompetitie moest hij stevig knokken tegen veteraan Wim Reimer.

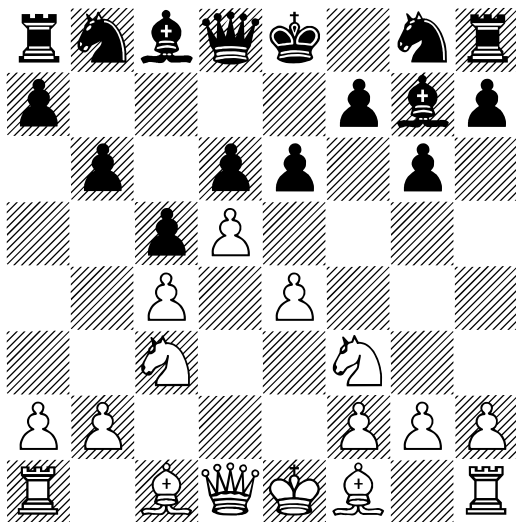
Wim Reimer - Jan Verheijen

HSB-competitie klasse 1A, ronde 7, 12 april 2017

1. e4 c5 2. Pf3 e6 3. c4 g6?!

Hier wijkt zwart al af van de openingstheorie, een goede manier om een sterkere speler aan het denken te zetten. Dit is alleen wel een verzwakking van de zwarte velden, maar wit heeft ook nog niet veel.

4. Pc3 Lg7 5. d4 b6 6. d5 d6

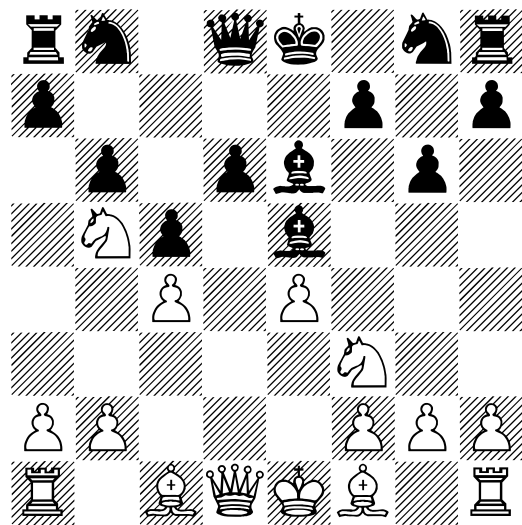
De stelling is nog gesloten en wit moet nu ruimte maken om zijn stukken tot leven te laten komen. Zwart heeft wel heel vaak een pion gespeeld. Stockfish geeft +0.79 voor wit. De beste volgende zet is 7. Pb5 met aanval op de zwakke pion op d6, maar de witspeler kiest een andere voortzetting...

7. dxe6 Lxe6

...Lxc3† 8. bxc3 Lxe6 bezorgt wit een dubbelpion en zijn voordeel vermindert dan flink. Nu echter houdt

hij zijn voordeel vast en speelt vervolgens alsnog

8. Pb5 Le5

Na ...Pc6 9. Pxd6† Ke7 10. Lf4 Lxb2 11. Pb5! Kf8 staat het ongeveer gelijk. Na 11. ...Lxa1 12. Dxa1 f6 13. Le2 a6 14. Pc7 Ta7 15. Pd5† houdt wit druk.

9. Pxe5 dxe5 10. Dxd8† Kxd8

Dit levert wit alleen op dat zwart niet meer kan rokeren. Nu de dames van het bord zijn staat de zwarte koning in het centrum niet slecht. Bovendien kan hij eenvoudig bezit gaan nemen van d4 en dat wordt in het vervolg een essentieel veld.

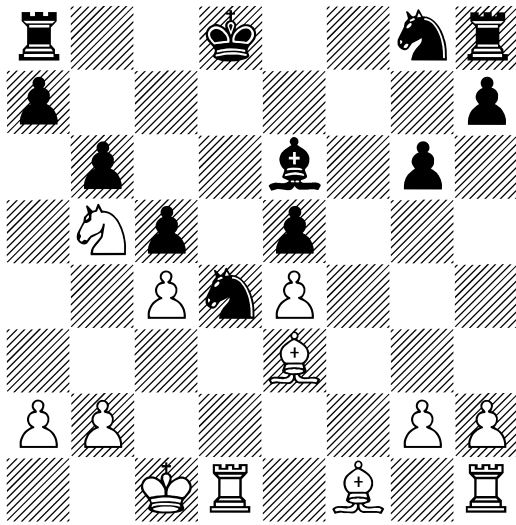
11. Le3

f4 was beter.

11. ...Pc6 12. 0-0-0† Pd4?!

Met één zet slaat het opnieuw om: ...Kc8 was de beste zet.

13. f4 f6 14. fxe5 fxe5

15. Lg5†

Mist de wending 15. Pxd4 exd4 16. Txd4† cxd4 17. Lxd4 gevolgd door Lxh8. Wit blijft materiaal voor.

15. ...Kd7 16. Lh4?

Een slappe zet die elk voordeel om zeep helpt. Er was niets tegen de ontwikkelingszet Ld3 gevolgd door Thf1 en wit kan rustig verder bouwen aan zijn stelling. Zwart zit immers nog steeds met een 'lamme' koningsvleugel.

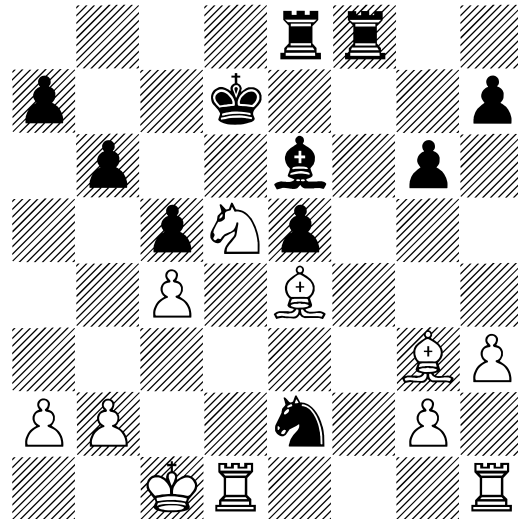
16. ...Ph6?! 17. h3

Lf6 was te overwegen. Zwart slaagt er nu in om zijn stelling te consolideren en het initiatief over te nemen.

17. ...Thf8 18. Lg3 Pf7 19. Pc3 Tae8 20. Pd5 Pg5 21. Ld3

Het definitieve omslagpunt. Na Te1 staat het nagenoeg gelijk. Wit heeft op twee velden na de f-lijn onder controle, maar verliest in de partij volledig de greep op de stelling. Hij mist een tactische wending:

21. ...Pxe4 22. Lxe4 Pe2†

23. Kb1

Paniek in de tent. Wit trekt vol aan de rem, maar het is te laat. Na 23. Kd2 Pxd3 24. The1 is het niet leuk, maar kan wit nog vechten. Merk op dat 24. ...Tf2 niet verstandig is: 25. Ke3! Txb2? 26. Pf6††

23. ...Pxd3 24. Pf4† Ke7 25. Pxe6 Kxe6 26. Ld5†

The1 Pxe4 27. Txe4 houdt nog kansen op remise. In het eindspel met twee torens is een pion verschil niet doorslaggevend. Na de tekstzet staat wit bijna twee punten achter. Met iedere zet dringt zwart verder op en aan het einde maakt hij het in stijl af.

26. ...Kf5 27. The1 e4 28. Te3 Kf4 29. Ta3 Te7 30. Te1 e3 31. Kc2 Pf5 32. Tf1† Kg5 33. Te1 Pd4† 34. Kc1 e2 35. Kd2 Tf1 36. Tc3 Kf4 37. g3† Kg5 38. Lg2 Tf2 39. Ld5 h5 40. Te3 Txe3 41. Kxe3 Th2 42. h4† Kg4 43. Kd2 Pf3† 44. Lxf3† Kxf3 45. Tc1 Kxg3 46. Tg1† Tg2 47. Th1 Kf3 48. Ke1 Tg4 49. Th3† Tg3 50. Th1 Kg2!

en wit vond het welletjes.

Machtige Machteld

André Wagner

De functie van wedstrijdleider heeft soms zo zijn voordelen. Waar toeschouwers afstand moeten bewaren, staat de arbiter bijna met de neus op de borden en als dat de topborden van het NK D (tot en met 12 jaar) zijn, is het vaak puur genieten.

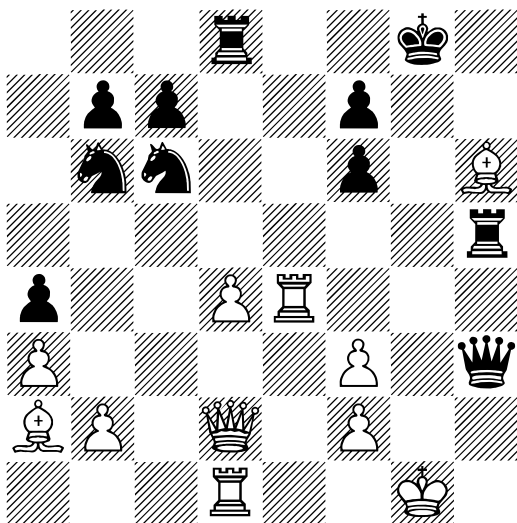
Vooraf dit jaar was het een traktatie, want de 9-jarige Machteld van Foreest was als 5e geplaatst in de jeugdcategory, in de volksmond abusievelijk ook wel de jongensgroep genoemd. Vooraf was ze favoriet, vóór de topspelers in de groep. Een remise in de tweede ronde deed sommigen twijfelen of ze het wel zou gaan halen, maar in een Zwitsers toernooi spelen de concurrenten ook tegen elkaar en kunnen dan punten morsen.

De beide zaterdagmiddagpartijen van Machteld waren echte kunststukjes en daar wil ik de lezer graag van laten meegenieten. Verwacht geen diepzinnige analyse; daarvoor is dit stuk niet bedoeld.

Machteld van Foreest - Wahe Boghossian

5e ronde, 26 mei 2017

1. e4 e5 2. Pf3 Pc6 3. Lc4 Pf6 4. d3 Le7 5. c3 h6 6. Lb3 d5 7. exd5 Pxd5 8. 0-0 0-0 9. h3 Pb6 10. Te1 Lf6 11. Le3 Lf5 12. d4 exd4 13. cxd4 a5 14. a3 a4 15. La2 Dd6 16. Pc3 Ta5 17. Dd2 Dd7 18. Tad1 Td8 19. Te2 Lxh3 20. Pe4 Lg4 21. Pxf6† gxf6 22. Lxh6 Lxf3 23. gxf3 Dh3 24. Te4 Th5

Na een aanvankelijk rustige opening

is er een vlijmscherpe stelling op het bord gekomen. Machteld lijkt in problemen te zijn, er dreigt mat in 1. Ze ging hier echter op haar gemak zitten rekenen en vervolgde na 20 minuten met

25. Tg4† Kh7 26. Lb1† f5 27. Lxf5†! Txf5 28. Lg5 Dxf3 29. Th4† Kg8 30. Lxd8 Pxd8 31. Te1 Pe6 32. De3 Tg5† 33. Kf1 Dxe3 34. Txe3 Pxd4? 35. Te8† Kg7 36. Txd4 Tb5 37. Td2 Pc4 38. Tc2 Pxb2 39. Txc7 Pd3 40. Tee7 Tf5 41. Txb7 Txf2† 42. Kg1 Tf6 43. Ta7 Tg6† 44. Kf1 Tf6† 45. Ke2 Pf4† 46. Kd2 Td6† 47. Kc2 Tc6† 48. Kb1 Tf6 49. Txa4 Pd5 50. Tg4† Kh6 51. Te1 Tb6† 52. Ka1 Pf6 53. Th1† Ph5 54. Tgh4 Tb5 55. a4 Ta5 56. Kb2 f5?? 57. Txb5† Kg6 58. T5h4 Kg5 59. Tb4 f4 60. Tf1 Tf5

De zwarte koning staat buiten het

vierkant en dus:

61. Tbx4! Txf4 62. Txf4 Kxf4 63.
a5 Ke5 64. a6 Kd6 65. a7 Kc7 66.

a8=D

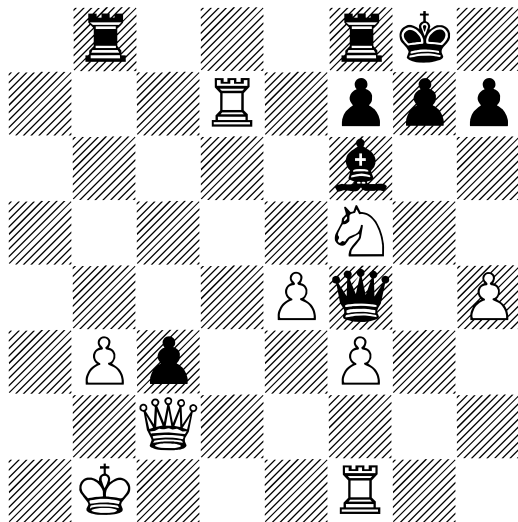
1-0

Na deze lange, zware partij zou men verwachten dat de vermoeidheid een rol zou gaan spelen. Ze is uiteindelijk pas 9 en speelt tegen jongens van 11-12 jaar. Niets van dat al. Nyuk Lyn Chung is ook in onze regio bekend en stond als eerste geplaatst. Hij offerde tijdelijk een loper, maar het was zijn tegenstandster die er van profiteert.

Nyuk Lyn Chung - Machteld van Foreest

6e ronde, 26 mei 2017

1. e4 c5 2. Pf3 e6 3. d4 cxd4 4.
Pxd4 Pc6 5. Pc3 Dc7 6. Le3 a6 7.
Dd2 Pf6 8. f3 b5 9. 0-0-0 Le7 10.
g4 Pxd4 11. Lxd4 Lb7 12. h4 Tc8
13. Kb1 b4 14. Pa4 e5 15. Lxe5
Dxe5 16. g5 0-0 17. gxf6 Lxf6 18.
c3 Lc6 19. Pb6 bxc3 20. Dc2 Tb8
21. Pc4 Df4 22. b3 Lb5 23. Pd6
Lxf1 24. Thxf1 a5 25. Pf5 a4 26.
Txd7 axb3 27. axb3

Ik stond hier naar de partij te kijken en rekende op ...Txb3. ook nu weer dacht Machteld lang na en kwam met het betere, waarna Nyuk Lyn steeds verder in de verdrukking kwam, al zijn zware stukken moest inzetten om zijn koning te beschermen, maar desondanks na een fraai torenoffer kansloos ten onder ging.

27. ...Tb4 28. Ta7 Tfb8 29. Ta3
De5 30. Ka2 Db5 31. Tg1 Txb3!
32. Dxb3 De2† 33. Ka1 c2† 34.
Dc3 Dd1† 35. Ka2 Db1†!
0-1

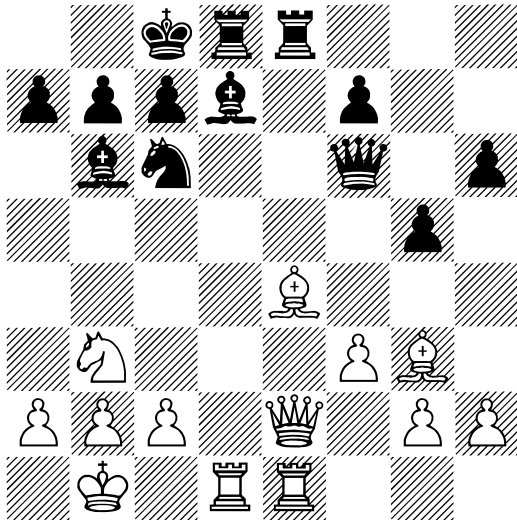
Girl power tot de derde macht.

En daarmee werd voor het eerst in de 27 jaar dat het NK D in Rijswijk wordt gehouden een meisje winnaar van de jeugdgroep. Ze was trouwens niet de enige, want Eline Roebbers, in 2016 nog winnares van de meisjesgroep, speelde ook mee bij 'de jongens' en eindigde met een mooie 5 uit 9 iets boven het midden.

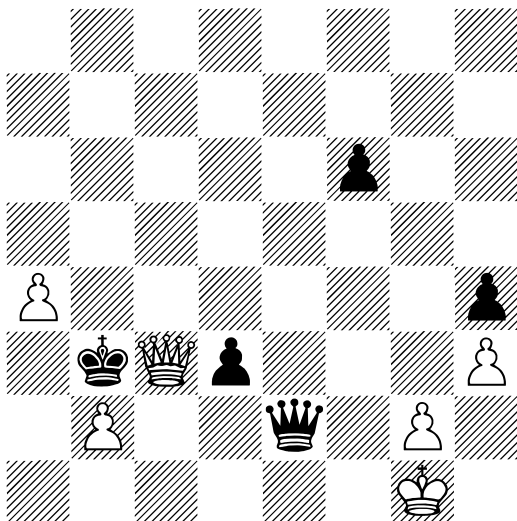
Nanne van Foreest, de tweelingbroer van Machteld, bewoog zich aanvankelijk in de tegenovergestelde richting van zijn zus, maar herstelde zich op de laatste dag en scoorde toch nog 4 uit 9.

Verdraaide missers

In snelschaakpartijen gaat het vaak mis, zoals in onderstaand geval. Twee grootmeesters spelen in een Blitz-toernooi en hebben de stelling na 17. Kb1 bereikt. De computer evalueert de stelling als -0.03, gelijk dus, en op dat moment grijpt zwart vreselijk mis: 17. ...Lf5?? Het is uit na 18. Lxf5† Dxf5 19. Dxe8!

Soms is het verstandiger om in remise te berusten, maar ja, die zwarte pion in onderstaande stelling is wel aardig op weg en dan wil je als zwartspeler natuurlijk meer.

Er volgde 1. ...Ka2 (Kxa4 Dc4 is voldoende voor wit om remise te maken) 2. Da3† Kb1 3. b4! (maakt de weg vrij voor eeuwig schaak) De1† 4. Kh2 d2 (vermijd opnieuw eeuwig schaak met Dg3†) 5. Db3† Kc1 6. Dc3† Kd1 7. Db3† en dan mist zwart een kleine, maar belangrijke wending: Ke2?? 8. Df3#

Gelezen

Er wordt veel onderzoek gedaan naar schaken en het effect op de menselijke hersenen. Op het internet zijn artikelen te vinden over uiteenlopende onderwerpen op dit gebied. Een mooi voorbeeld is het volgende stuk. Met dank aan Pip Kanters voor de controle van de vertaling.

Hoe het brein van een schaker verschilt van dat van de rest

door Ellie Kaufman

1 juni 2015

In december 2014 werkten wetenschappers van GE [*General Electric - red.*] en Mic samen om hun nieuwste ontwikkelingen in hersenonderzoek en technologie te delen via BrainMic, een spotserie die het universum in onze hoofden verkent.

Internationaal schaakkampioen Magnus Carlsen leunde over het 12e schaakbord in een lange rij van half-gespeelde partijen in de Marshall Chess Club in New York City. Hij keek een paar seconden naar de stukken en speelde snel een pion naar voren. In die luttele seconden vloog Carlsens brein door duizenden eerder gespeelde partijen, zetten en beslissingen. Onbewust filterde hij patronen en strategieën die had geleerd uit talloze boeken en lessen om tot een snelle beslissing te komen. Jaren van training doet dat met je.

“Wat het meest helpt om beter te worden is gewoon spelen, oefenen, toernooipartijen spelen, partijen spelen online”, vertelde Carlsen aan Mic. “Oefening is je intuïtie, oefening is je berekening, oefening is alles.”

Carlsen (24) heeft het hoogste schaakniveau bereikt dat ooit is vastgelegd. Hij is de absolute nummer één sinds 2011, won het wereldkampioenschap in 2013 en is de jongste schaker ooit die deze titels gewonnen heeft. Hoewel Carlsens prestaties uitzonderlijk zijn, is hij niet de enige wiens brein heeft geprofiteerd van schaken.

Uit verschillende studies is gebleken dat het brein van mensen die schaken beduidend verschilt van een gemiddeld brein. Bijvoorbeeld: grootmeesters hebben meer activiteit in hun frontale en pariëtale cortex - delen van het brein die een rol spelen bij probleemoplossing en -herkenning. Kinderen die 18 weken kregen, toonden daarna hogere IQ-scores.

Schaken is veel meer dan een simpele hobby of tijdverdrijf, onze hersenen halen er ontzettend veel voordeel uit. Hieronder volgen enkele van de indrukwekkendste voordelen:

1. Schaken op jonge leeftijd kan vaardigheden in hogere wiskunde en kritisch denken helpen ontwikkelen.

Uit onderzoek blijkt dat er een aanzienlijke positieve correlatie is tussen schaken op jonge leeftijd en academische prestaties. Een van de onderzoeken toonde aan dat studenten die als kind hadden leren schaken in het algemeen academisch verder gevorderd waren, vooral op het gebied van wiskunde, ruimtelijk inzicht en het vermogen om non-verbaal te redeneren.

2. Schaken kan je brein laten krimpen - wat in feite goed is.

In een onderzoek waarbij de hersenen van topschakers gescand werden, kwamen de onderzoekers tot de conclusie dat deze spelers een eigenlijk een kleiner brein hebben dan niet-topschakers - en dat is absoluut geen slechte zaak. Christian Jarrett schrijft in *Wired* dat hun onderzoek aantoont dat het krimpen van het brein “een teken kan zijn van neurale efficiëntie en een reflectie van gedragsmatige expertise”, in plaats van een negatief resultaat. Groter is niet altijd beter.

3. Gevorderde schakers gebruiken beide helften van het brein.

Wetenschappers analyseerden patronen van de hersenen van topschakers en ontdekten dat gevorderde schakers beide helften van het brein gebruikten terwijl ze beslissingen namen tijdens partijen. Door beide helften van het brein te trainen gebruiken spelers de meer visueel gerichte rechterhelft om patronen te herkennen uit vroegere partijen en de analytische linkerhelft om te beslissen wat de beste en meest logische zet is. Deze training versterkt beide helften van het brein en maakt van de speler een vergevorderde en geoefende denker.

4. Schaken leert je om in patronen te denken.

In 1996 analyseerden onderzoekers Fernand Gobet en Herbert Simon de toenmalige wereldkampioen Garry Kasparov tijdens het spelen van een simultaan, een reeks schaakpartijen die tegelijk worden gespeeld. In de studie concludeerden zij dat Kasparov een beroep deed op ‘het geheugen en toegang tot het geheugen door het herkennen van aanwijzingen’ om meerdere partijen tegelijk te kunnen spelen en te winnen.

Grootmeesters die oefenen en regelmatig spelen kunnen patronen op het schaakbord herkennen en die gebruiken in combinatie met de herinnering aan eerdere partijen.

5. Schaken leert je om te denken als een computer.

Matthew Berland concludeerde in een artikel, gepubliceerd in het *Entertainment Technology Center* van de Carnegie Mellon University, dat mensen die strategische bordspellen als schaken spelen zichzelf trainen om meer als computers te denken. Berland ontdekte dat strategiespellen vereist dat mensen ‘computational thinking’ toepassen, waarbij ‘spelers een set relatief eenvoudige regels volgen met een paar beslissingsmomenten waarvoor ze over een grote hoeveelheid gegevens beschikken’.

6. Sterke schakers zijn goede probleemoplossers.

In een onderzoek dat uitgevoerd werd door een team van de universiteit van Konstanz in Duitsland werd ontdekt dat grootmeesters de frontale cortex gebruiken als ze zetten doen in een schaakpartij. De frontale kwab is een gebied in het brein dat instaat voor probleemoplossing, wat suggereert dat deze spelers uit eerdere herinneringen putten om patronen te herkennen en beslissingen te nemen. Ter vergelijking: amateurschakers gebruiken de mediale temporale cortex, een gebied zich richt op het aanleren van nieuwe langetermijnherinneringen.

7. Schaken op latere leeftijd kan helpen om de ziekte van Alzheimer te voorkomen.

Uit een onderzoek dat gepubliceerd werd in het *New England Journal of Medicine*, kwam naar voren dat mensen die ouder dan 75 zijn en schaken of andere strategische bordspellen spelen minder kans hebben om dementie of andere problemen met geheugenverlies te ontwikkelen.

Ellie Kaufman is een branded-contentschrijfster bij Mic. Ze werkte voorheen bij The Huffington Post en studeerde af aan het College of William and Mary.

(Bron: <https://mic.com/articles/119332/how-chess-players-brains-are-different-from-everybody-else-s#.oXDK19G6g>)

Jeugdschaakagenda

Juli 2017

za	1	Grand Prix 8 (Zuiderpark)
za 1 - zo 2		LeiSB Jeugdweekendtoernooi 2017

Augustus

ma 7 - za 12		Open Nederlands Jeugdkampioenschap (Borne)
--------------	--	--

September

za	2	NK snelschaak cat. A-E (Almere)
do	7	Begin nieuwe seizoen!
za	9	KNSB Jeugdclubcompetitie, ronde 1 cat. ACD (Den Bosch)

Zomeragenda

zaterdag 8 t/m zondag 16 juli
7e Science Parktoernooi (Amsterdam)

vrijdag 14 t/m zondag 23 juli
11e Leiden Chess Tournament

zaterdag 15 t/m vrijdag 21 juli
45e NK Veteranen/Senioren en open toernooi (Dieren)

maandag 24 juli t/m donderdag 3 augustus
Open Kampioenschap van Nederland (Dieren)

zondag 30 juli
Santpoortse kroeglopertoernooi

zaterdag 12 augustus
Schaken aan de Kust (Scheveningen)

vrijdag 25 augustus, maandag 28 augustus en vrijdag 1 september
69e Westlands Druivenschaaktoernooi ('s-Gravenzande)

zondag 27 augustus
Kroeg & Lopertoernooi (Leiden)

donderdag 7 september
Start nieuwe seizoen

donderdag 14 september
Algemene Ledenvergadering

Kopieerservice bij KONTRAST

als goed in meervoud moet

KONTRAST

Tanthofdreef 7 te Delft

Tel. (015) 2618823

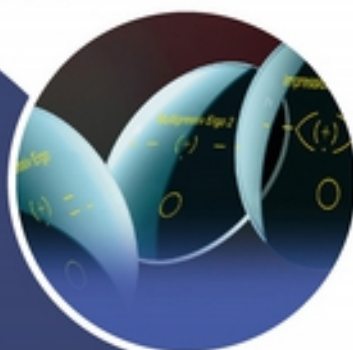
duooptiek

UW geZICHT IS ONZE ZORG

UW geZICHT IS ONZE ZORG

Familiebedrijf DuOOptiek is een zelfstandige opticien waarbij u terecht kunt voor een **vakkundige oogmeting**, een grote **collectie monturen** en voor een gedegen advies op het gebied van **contactlenzen**.

Wij zijn er voor u, daarom is "ouderwetse" **service** belangrijk voor ons!

DuOOptiek

Thomsonlaan 93

2565 HZ Den Haag

T: 070 - 360 70 02

E: klantenservice@duooptiek.nl

www.duooptiek.nl

